

דויד מושביין עם אביו מארק (לידו אלי הורביין, נשיא התעשיינים) אביו אינו תמיד מאושר מפעילות הפוליטית

מילחמות-עולם או, להבדיל, מיסטר-הקולונלים בדרום-אמריקה. קשה להביא דוגמה ספציפית למה שיקרה, כי במדינה דמוקרטית עוד לא קרה דבר כזה, ואני פוחד לחשוב על מה שקרה בגרמניה. המיתון הוא עניין שולי, אז נמכור 5% פחות שוקולד. נתמורד, אבל להתמודד עם ממדים כאלה של אינפלציה? אין שום ספר שיכול ללמד זאת. אין שום תקדים. אם יש משהו שגורם לי לא לישון בלילה, זו האינפלציה האירעה והמחסור ברולארים.

● **שוקולד זה לא לחם. אתה לא חושש שישסיקו לקנות שוקולד?**
אנשים מוכנים לוותר על כל דבר, רק לא על הקפה בבוקר. אני לא מורא.

● **תיאלצו לספר עובדים?**
מקווה שלא. אך יתכן שאם יהיה ירידה במכירה של 10-5 אחוז, לא יהיה מנוס. אבל זה לא יהיה ריאסטי כמו במפעלים אחרים. אני צופה תהליך שבו הרבה מאוד מפעלים יפשוטו רגל, מיפעלים פחות מתוחכמים יגלו שלא הצליחו להשיג את האינפלציה והיא תטביע אותם. הרבה מאוד עסקים נמצאים כעת בתהליך של פשיטת-רגל, בלי שהבעלים ידעו על כך.

● **מה, לדעתך, יפתור את הבעיה?**
קיצוץ ריאסטי בתקציב-הממשלה ומדיניות שתעורר בצורה מאסיבית את היצוא. לצערי, שריאוצר החדש אומר הרבה יותר מדי דברים יפים. הוא כנראה תניח התנועה הרוויזיוניסטית ומאמין שהדברים נעשים בכוח המילים.

● **אולי הפיתרון הוא מעורבות ממשלתית גדולה יותר?**

צריכה להיות מעורבות ממשלתית, וקיימת היום מעורבות — בעיקר בתחום הפיקוח על המחירים. דברים שהיו ברורים באינפלציה של עשרה אחוז, בלתי-אפשריים באינפלציה של 25%.

אין היום ריווחיות ביצוא. בגלל מדיניות הממשלה. לא כדאי להשקיע בתעשייה, כי אין עידוד להשקעות. לעובדים לא כדאי לעבוד בתעשייה. זה לא פשוט. לנהל מפעל תעשייתי זה לא פיקניק. למיטב ידיעתי, לא נפתח אף מפעל בשנתיים האחרונות, בעוד שהיו שנים שבהן נפתחו 30-20 מפעלים בשנה. היצוא שלנו יורד, היבוא עולה. אלה דברים מאוד מדאיגים. אני חווה חוזות מאוד-מאוד שחורה. לא יכול לתת תסריט, אבל כשאני חושב על כל תסריט—הוא מאוד שחור.

● **„מכבי-תילאביב“ בדרוסל ו„בני יהודה“ בבורגל, שני קבוצות ש„עלית“ מטפחת, נמצאות בעת במצב לא הכי טוב בעולם. „בני-יהודה“ היא האחרונה בליגה. „מכבי“ כבר לא מה שהייתה פעם. אתם תסירו את חסותכם מהקבוצות?**

לא, להיפך. אם הקבוצות יהיו בצרה, נעזור להן יותר.

● **בכמה כסף אתם תומכים ב„מכבי“?**

זה סוד. הסוד הכי-כמוס במדינה.

● **למה סוד?**
אגיד את האמת: בזמנו החלטנו שזה סוד. היום זה לא משנה. נותר רק האתגר לשמור סוד במדינה כמו שלנו.

● **לא מפריע לך שההתייחסות הראי שונית של אנשים אליך היא הריבון לקחת מומך כסף?**

היה שלב בחיים שהיתה לי עם זה בעיה. אבל זו הפסיקה להיות בעיה, ואני שמח על היכולת שלי לעזור לאנשים ולכן לאנשים אין בעיה לפנות אלי.

● **מה הרעיון שמאחרי „פרס עלית“ לספרות יפה?**

החלטנו על הפרס במקום לעשות פרופגנדה לעלית. החלטנו לנצל את העובדה שמלאו לעלית 50 שנה, כדי להרחיב את הפעילות בתחום התרבותי. המדובר ב־20,000 דולר. זהו הפרס הספרותי הגבוה ביותר במדינת ישראל. אני חושב שאם הפרס הזה יאפשר לא־ב־היושע שנת שבתון — זו תרומה יפה מאוד.

● **אחייך עבד בעסק, ואתה לא. האם מלכתחילה ייעדו את אחייך לנהל את העסק ואותך השאירו בחוץ?**

מגיל צעיר יחסית אחי אמר שהוא רוצה לעבוד בעסק. אני לא. אבי מאוד רצה ששנינו נעבוד. לאחי, שהיה מבוגר ממני בשלוש שנים, היו יחסים קרובים מאוד עם כולנו. מותו היה קשה לכולם. הקמנו על שמו את בית דני, שהוא לא מיפעל חריצני. יש בו כל הזמן פעילויות שוטפות.

● **ילדיו של דני מעורבים במיסעל?**
הם בני 13 ו־14. הם מבקרים במיסעל. עופר, הבן, גם הדליק את נדחת-הנוכה.

● **הם, בעצם, הדור הרביעי של „עלית“.** היית רוצה שימשיכו את מסורת השוקולד במישפחה?

אם עופר היה שואל אותי מה לעשות כשהיה גדול, הייתי מיעץ לו שלא ללכת לעסק. למה?

עופר הוא הדור הרביעי. כבר הדור השלישי מתחיל להיות בעייתי. דור רביעי הוא בעייתי מאינרציה של הטבע. מגיע שלב שבו חברה צריכה להפסיק להיות חברה מישפחתית. מכיוון שהקירבה בין השותפים הולכת וקטנה עם כל דור נוסף והמשתף מועט יותר. אני מאוד מקווה שהבחירה של עופר לגבי

● **אתה מגשים רצונות תודות לעובדה שיש לך כסף?**

אותם רצונות שתלויים בכסף, שהם אגב לא כליכר רבים, אני מגשים. אבל לא כל רצון אפשר להגשים באמצעות כסף.

● **אומרים שתרומום שאתה תורם לאמנות והתמיכה שלך בקולונלים צעירים, נעשים כדי לנקות את מצפונך.**

לא. אני חושב שזה כשביל לנקות מצפון. אני עושה את זה משלושה טעמים: קודם כל, כי אני בהחלט חושב שזה נותן תרומה מאוד טובה לעלית. התחום היחיד שאולי אפשר להצביע עליו כעל תיסכול פרטי שלי, הוא הקולנוע. בקולנוע אני עוזר לאחריים להגשים חלומות שלהם. מכיוון שאני לא מגשים חלום שלי. מעבר לזה, בסדר העדיפויות הנוכחי שקיים במדינה, אם נוסף לכל גם התרבות תגוע, אז לאנשים יהיה מאוד קשה לחיות בארץ הזו.

● **כל מי שעושה סרט פונה אליך. אתה נענה לכולם?**

האמת היא שאני מקבל כל פניה, אבל לא נענה לכל פניה. אני קורא כל תסריט שמובא לפני ואחריכך אני מחליט במה להשקיע.

● **מי שמך לקבוע אם תסריט הוא טוב או לא טוב?**

אני סומך על שיקול-דעת עצמי, ואחרי הכל מדובר בכסף שלי.

● **שלך או של החברה?**

הרבה פעמים ההשקעות הן פרטיות שלי. הסלקציה היא באמת הטעם האישי שלי. אני מאוד גאה שהשקעתי בחמסין ובטרנאיט של דני וקסמן. אני מאוד גאה שהשקעתי באות קין של אורי ברבש. אני גם משקיע בסרט החדש שלו מאחרי הסורגים. ישנה עוד רשימה ארוכה של סרטים שהשקעתי בהם.

● **השיקול שלך בהשקעה הוא פוליטי?**

לא. בכלל לא. מדובר בטעם אישי.

● **מתי אתה לוקה פסקיזמן, כדי לעשות את הסרט שלך?**

אילו היית שואלת אותי, אם אני חולם לעשות את הסרט שלי, זה היה נכון יותר. אלא שהגדולה בחלומות היא, שאסור להגשים אותם. בינתיים אני משתעשע בחלום וזהו הפינוק

„בעם היינו מעלים מחירים פעמיים בשנה. אחריכך אחת לשלושה חודשים. אחריכך אחת לחודש. לא יהיה מנוס מהעלאת מחירים אחת לשבועיים, ואחריכך יגיע רגע שבו נשנה מחירים כל שבוע, ולבסוף כל יום“

חברת גי-אר רונלדס, שהיא אחת החברות הגדולות בארצות-הברית. החברה רצתה ליצור קשר עם חברה תעשייתית ישראלית. אגיד לך את האמת: אי-אפשר לומר „לא“ להצעה כזו.

● **אין בזה צביעות?**

נברלי בין שני דברים: אנחנו טוענים שיש להעדיף תוצאת-ישראל, אבל יש שיקולים עיס־קיים ססציפיים, שאי-אפשר להתעלם מהם. בחיים בכלל יש סתירות בין דברים שאתה אומר ובין דברים שבחיי היום-יום.

אנחנו חברה שעושה מחזור של 120 מליון דולר בשנה, אז אם יש לנו אחוז אחד של יבוא — זה לא משמעותי.

● **ביצר אתם נערכים למיתון?**

אני חולק על אלה הנערכים לתקופה של מיתון. אנחנו נערכים לאינפלציה של 400%. כולם משווים את המיתון לזה שהיה ב־1965. שוכחים שאז היתה אינפלציה של 10% בשנה, והיום זו אינפלציה של 10% בשבוע. אני חושש שאנחנו עלולים להגיע למצב שבו המערכת כולה תתפרק לתפקד.

● **אז נדבר על האמרת המחירים. איך אתם נוהגים כיום?**

פעם היינו משנים מחירים פעמיים בשנה, אחריכך עברנו לפעם בשלושה חודשים, והיום אנחנו משנים מחירים פעם בחודש. אני חושש שלא יהיה מנוס משניו מחירים פעם בשבועיים. ואז יגיע הרגע שבו נשנה פעם בשבוע, ואחריכך ניאלץ לשנות מחירים כל יום. זה יהיה הרגע שבו המערכת תפסיק לתפקד. הרוגמה המפחידה ביותר היא גרמניה שבין שני

דויד מושביין (שני משמאל) עם אמו יהודית * כילד לא ידעתי שאני עשיר*

עתידו תהיה לגמרי חופשית, ולא תוצאה של סיטואציה שלתוכה הוא נולד.

● **אתה בוודאי תפרוש באיזה גיל.**

אצלנו גיל הפרישה הוא 65, והחוק תופס גם לגבי הבעלים. אני מניח שאפרוש קודם. אומרים לי שאמרו את זה קודם, לפני, כשהיו בגילי. אני מאוד מקווה שזה לא יישאר בגדר אמירה.

● **איך מתיישב עניין בחול-לבן עם העובדה שאתם מייבאים מזון ועומדים לייבא סיגריות?**

* לידו: גיסתו גבי, אלמנת אחיו דני מושביץ. ובעלה השני משה רשל.